

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

8. ROČNÍK KONFERENCE O ŠEDÉ LITERATUŘE A REPOZITÁŘÍCH

<http://www.nusl.cz/>
<http://nusl.techlib.cz/>
<http://www.techlib.cz/>

21. října 2015

Národní technická knihovna (NTK) pořádá 8. ročník Konference o šedé literatuře a repozitářích, prostřednictvím které zajišťuje prezentaci informací a aktualit o šedé literatuře v národním i světovém kontextu.

Každoročně je konference zaměřena na aktuální témata zahrnující šedou literaturu a způsoby jejího zpřístupňování, propojování šedé literatury s publikovanými výstupy z výzkumu a výzkumnými daty, provoz digitálních repozitářů a právní problematiku spojenou s předchozími tématy.

ABSTRAKTY

INIS: Repozitář šedé literatury z oblasti jaderné energie

Dobrica Savić, International Atomic Energy Agency (IAEA)

INIS, jedna z největších světových kolekcí zveřejněných informací o mírovém využití jaderné vědy a jaderných technologií, představuje mimořádný příklad mezinárodní spolupráce. Aktuálně na INISu participuje 130 států a 24 mezinárodních organizací. 154 členů INIS sdílí a zpřístupňuje své cenné informační zdroje z oblasti jaderné energie, stará se o archivaci těchto zdrojů a jejich zachování pro budoucí generace. Prezentace poskytne přehled funkcí databáze INIS, možnosti sdílení informací, způsoby organizace znalostí v databázi a plán na posílení kapacit. Příspěvek také upozorní na některé technologické trendy, současné problémy a budoucí vývoj INIS.

Workflow pro propojování výzkumných dat a šedé literatury v repozitářích

Johanna Vompras, Jochen Schirrwagen, Bielefeld University Library

Publikování dat z výzkumu je stále více považováno za součást výzkumného procesu. Zatímco pro publikování dat, která souvisí s publikovanými články, existují nařízení a doporučení od poskytovatelů podpory a vydavatelů časopisů, stále pocítujeme nedostatek pravidel k publikování dat spojených se šedou literaturou. V příspěvku bude popsán uživatelsky přívětivý generalizovaný rámec (návod) pro prolínání výzkumných dat se šedou literaturou, který je založen na multioborových příkladech z repozitáře PUB. Díky tomuto systému se jednak zvyšuje počet "šedých" ne-textových výstupů z výzkumu – včetně publikovaných dat – jednak se i zvyšuje sdílení a opětovné využití těchto výstupů vědeckou komunitou.

OA k vědeckým publikacím a výzkumným datům v Horizontu 2020

Jana Kratěnová, Technologické centrum AV ČR

Prezentace „OA k vědeckým publikacím a výzkumným datům v Horizontu 2020“ představí důvody pro zavedení povinnosti otevřeného přístupu k vědeckým informacím v Horizontu 2020, postup, jak splnit povinnost poskytovat OA k vědeckým publikacím a výzkumným datům, relevantní právní aspekty otevřeného přístupu a aktuální informace z pozice národního referenčního bodu pro vědecké informace a národního kontaktu pro právní otázky Horizontu 2020.

Právní aspekty primárních výsledků vědy a výzkumu

Matěj Myška, Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Ústav práva a technologií

Tento příspěvek se zaměřuje na právní aspekty surové šedé literatury, která je chápána jako dosud nepublikované, prozatímní nebo nekompletní vědecké výsledky jako např. primární výzkumná data nebo pracovní verze vědeckých článků. Konkrétně se příspěvek zabývá dvěma problematickými oblastmi: 1) odpovědností za újmu vyplývající z nedostatečného (nebo dokonce zakázaného), využívání výsledků a možnostech omezení této odpovědnosti; 2) majetkovými právy k takové šedé literatuře a smluvním možnostem nakládat s ní poté, co byla nabídnuta k publikaci (tj. i otázky autorských práv k pre-printům, post-printům a vydavatelským verzím vědeckých článků).

PROGRAM

8.30 – 9.30

» Registrace účastníků

9.30 – 9.40

» Zahájení semináře

9.40 – 11.30 **Dopolední blok**

» **INIS: Repozitář šedé literatury z oblasti jaderné energie**

Dobrica Savić,

International Atomic Energy Agency (IAEA)

» **Workflow pro propojování výzkumných dat a šedé literatury v repozitářích**

Johanna Vompras, Jochen Schirrwagen,

Bielefeld University Library

» **OA k vědeckým publikacím a výzkumným datům v Horizontu 2020**

Jana Kratěnová,

Technologické centrum Akademie věd České republiky

» **Právní aspekty primárních výsledků vědy a výzkumu**

Matěj Myška,

Masarykova univerzita, Právnická fakulta, Ústav práva a technologií

11.30 – 12.30 **Přestávka na oběd**

Cesta od institucionálního repozitáře k bázi znalostí – případová studie

Weronika Kubrak, Main Library of Warsaw University of Technology

Znalostní báze Varšavské technologické univerzity není pouze institucionálním repozitářem, ale slouží také jako podpora vědeckých aktivit univerzitních zaměstnanců. Nesporným benefitem této báze je, že dovoluje ukládat a prezentovat nejen publikované příspěvky, ale také např. patenty, projektové dokumentace a jiné výsledky profesních aktivit zaměstnanců univerzity a studentské disertace. Příspěvek prezentuje výhody tohoto systému, ve kterém jsou zkombinovány funkce klasického repozitáře a funkce báze znalostí.

Role akademické knihovny v šíření šedé literatury – případová studie: A. Mickiewicz University Repository

Małgorzata Rychlik, Poznań University Library

Jedním z hlavních a rozhodujících strategických projektů jakékoliv univerzity nebo instituce zajišťující vyšší vzdělání, je v současnosti vytváření a rozvoj institucionálních repozitářů. Repozitář AMUR vznikl jako otevřený webový archiv univerzitních materiálů v roce 2010 a shromažďuje více než 11 000 různých digitálních objektů. Příspěvek popisuje typy dokumentů archivovaných v repozitáři se zaměřením na netradiční šedou literaturu. Rovněž budou prezentovány klíčové prvky repozitáře: metadatové standardy, pravidla pro archivaci, která stanoví kritéria pro jednotlivé typy dat, která mají být archivována, režim přístupu ke specifickým zdrojům a licenční politiku institucionálního repozitáře Amur. Kromě toho bude krátce zmíněno i zastoupení jazyků (polština, oficiální kongresové jazyky a další jazyky) a časové rozložení šedé literatury uložené v repozitáři.

10 let s šedou literaturou na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně

Lukáš Budínský, Ondřej Fabián, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Knihovna Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně se již 10 let systematicky zabývá problematikou zpřístupňování akademické šedé literatury. Během této doby se jedno z prvních úložišť kvalifikačních prací změnilo z uzavřeného, ručně aktualizovaného systému na plně automatizovaný a zcela otevřený repozitář s množstvím interakcí s vnitřním i vnějším prostředím. Přibyly nové typy dokumentů a byla představena řada nadstavbových služeb pro efektivní práci s šedou literaturou. Příspěvek bude založen na popisu současného stavu s nastíněním křížovek k němu vedoucích.

Doporučené rozdělení odpovědnosti za správu repozitáře mezi zaměstnance a zaměstnavatele

Michal Koščík, Právnická Fakulta Masarykovy univerzity

Každá instituce, která provozuje digitální repozitář, musí učinit rozhodnutí, zda ponechat jeho naplňování přímo na zaměstnancích, kteří sdílí materiál tvoří, anebo zda přenechat správu repozitáře na specializovaném oddělení. S tím mimo jiné souvisí otázka, zda instituce přenechává autorům zaměstnaneckých děl právo s těmito díly dále nakládat (například je poskytovat třetím stranám), nebo zda vykonává majetková práva k zaměstnaneckým dílům vlastním jménem. Rozhodnutí o obou nastíněných otázkách musí být ve vzájemném souladu. Příspěvek shrne právní problémy vyplývající z nesprávně nastaveného systému zveřejňování (sdílení) zaměstnaneckých děl a dat. Cílem příspěvku jsou zejména praktická doporučení, jak formulovat interní normy upravující institucionální repozitáře a nastavit odpovědnost zaměstnanců za sdílená data.

Co dělat, aby byla data v doktorských disertacích znovu využitelná pro výzkum?

Joachim Schöpfel, University of Lille, GERiiCOLaboratory; Hélène Prost, CNRS; Cécile Malleret, University of Lille, Academic Library

Jak může akademická knihovna přispět k tomu, aby byla data odevzdávaná jako součást doktorských disertačních prací znovu využitelná pro výzkum? Tento příspěvek poskytne několik doporučení pro informační profesionály. Doporučení jsou založena na zhodnocení studií, projektů a empirických důkazů získaných pomocí obsahové analýzy zdrojů a typů dat z 300 tištěných i digitálních disertací z oblasti sociálních a humanitních věd (1987-2013) a také na základě průzkumu managementu dat, kterého se zúčastnilo přes 300 vědců a Ph.D. studentů z Univerzity v Lille v dubnu a květnu 2015.

Problematika zveřejňování různorodých vědeckých výstupů v repozitářích šedé literatury z pohledu biomedicínského inženýrství

Pavla Francová, Stephanie Krueger, Národní technická knihovna

Bez ohledu na zaměření či oblast výzkumu, každý vědec v průběhu své kariéry produkuje velké množství různorodých výstupů – laboratorní deníky, grantové zprávy, obrazové výstupy apod. Přestože jejich zpřístupnění by přineslo značné výhody celé vědecké obci, nejsou tyto materiály běžně dostupné. Z jakého důvodu se proto vědci stále zdráhají aktivně využívat repozitářů šedé literatury pro sdílení odborných materiálů? Autorky budou diskutovat možnosti povzbuzení vědecké komunity ke sdílení různorodých výstupů v repozitářích a konkrétními ukázkami vědeckého využití šedé literatury na vlastním výzkumném projektu.

Parlamentní institut

Stanislav Caletka, Kancelář Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Parlamentní institut plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro obě parlamentní komory. Parlamentní institut má tři oddělení, která poskytují rozdílné služby. Příspěvek je zaměřen především na zpracování různých dokumentů, podkladových materiálů pro poslance a senátory, analýzy či studie a možnosti jejich zveřejňování. Parlamentní institut přispívá do Národního úložiště šedé literatury od roku 2012.

12.30 – 14.30 Odpolední blok

- » **Cesta od institucionálního repozitáře k bázi znalostí – případová studie**
Weronika Kubrak, Main Library of Warsaw University of Technology
- » **Role akademické knihovny v šíření šedé literatury – případová studie: Adam Mickiewicz University Repository**
Małgorzata Rychlik, Poznań University Library
- » **10 let s šedou literaturou na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně**
Lukáš Budínský, Ondřej Fabián, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
- » **Doporučené rozdělení odpovědnosti za správu repozitáře mezi zaměstnance a zaměstnavatele**
Michal Koščík, Právnická Fakulta Masarykovy univerzity

14.30 – 15.00 Přestávka na kávu

15.00 – 16.30 Závěrečný blok

- » **Co dělat, aby byla data v doktorských disertacích znovu využitelná pro výzkum?**
Joachim Schöpfel, University of Lille, GERiiCOLaboratory; Hélène Prost, CNRS; Cécile Malleret, University of Lille, Academic Library
- » **Problematika zveřejňování různorodých vědeckých výstupů v repozitářích šedé literatury z pohledu Biomedicínského inženýrství**
Pavla Francová, Stephanie Krueger, Národní technická knihovna
- » **Parlamentní institut**
Stanislav Caletka, Kancelář Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR

národní
úložiště
šedé
literatury

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

REGISTRACE A DALŠÍ INFORMACE

Konference se koná v Národní technické knihovně v Balingově sále.

Účast na konferenci je zdarma, nutná je pouze online registrace od 1. 9. 2015 do 18. 10. 2015.

Registrace: <https://www.techlib.cz/cs/82736-konference-nusl>

Sborník příspěvků v anglickém jazyce bude vydán jako speciální číslo časopisu The Grey Journal. Příspěvky a prezentace v elektronické formě budou dostupné na: <http://nusl.techlib.cz/index.php/Sborniky>.
Přednášky budou nahrávány a zveřejněny za podmínek licence Creative Commons.